

ՎԱԶԵ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ
(Ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)*

Լրացավ ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի «Գիտություն» հրատարակչական-արտադրական պետական փակ բաժնետիրական ընկերության գլխավոր տնօրեն, պատմական գիտությունների թեկնածու, Հայաստանի ժուռնալիստների միության անդամ Վազե Խաչիկի Հովակիմյանի 70-ամյակը: Նրա շուրջ կեսդարյա գործունեությունը կապված է Գիտությունների ազգային ակադեմիայի հետ:

Վ. Հովակիմյանը ծնվել է 1951 թ. նոյեմբերի 7-ին Երևանում, պատմաբանների ընտանիքում: Հայրը՝ Խաչիկ Հովակիմյանը, ով մեծապես նպաստել է ապագա պատմաբանի և գրահրատարակչի մասնագիտական կողմնորոշմանն ու կայացմանը, հանրապետության քաղաքական և հասարակական անվանի գործիչներից էր, վարել է «Խորհրդային Հայաստան» թերթի գլխավոր խմբագրի, Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահի պաշտոնները:

1973 թ. Վ. Հովակիմյանը գերազանցության դիպլոմով ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը: Նույն տարում ընդունվել է Գիտությունների ակադեմիայի ասպիրանտուրա՝ «Հայաստանի նոր դարի պատմություն» մասնագիտության գծով (գիտական ղեկավար՝ ակադեմիկոս Գ. Գալոյան):

1979 թ. նրան շնորհվել է պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան, իսկ 1984 թ.՝ ավագ գիտաշխատողի գիտական կոչում:

Իր գիտական գործունեությունը Վ. Հովակիմյանը սկսել է Պատմության ինստիտուտում: 1976–1981 թթ. աշխատել է սկզբում որպես գիտաշխատող, ապա 1981 թ.՝ ինստիտուտի գիտական քարտուղար: 1981–1987 թթ. միաժամանակ եղել է նույն ինստիտուտին առընթեր գիտական աստիճաններ շնորհող մասնագիտացված խորհրդի գիտական քարտուղարը:

Վ. Հովակիմյանի ուսումնասիրությունների ոլորտը XIX դարավերջի Արևելյան Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունների և գյուղացիության պատմության հարցերն են: ԽՍՀՄ տարբեր արխիվներից հայտնաբերած և գիտական շրջանառության մեջ դրած մեծաքանակ փաստաթղթերի հենքի վրա նա խնդրո առարկա է դարձրել XIX դ. վերջին քառորդի արևելահայ գյուղացիական շարժումների պատմությունը, նաև առաջին անգամ հայ

* Ներկայացվել է 10. XI. 2021 թ., ընդունվել է տպագրության 15. XI. 2021 թ.:

պատմագրություն մեջ անդրադարձ է կատարել բանվորական շարժումների սկզբնավորման հարցին:

Վ. Հովակիմյանը երեսունից ավելի գիտական աշխատությունների, XIX դ. արևելահայ գյուղացիության պատմությունը նվիրված մենագրության հեղինակ է և մի շարք գրքերի համահեղինակ:

1985 թ. նշանակվել է Գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչության գլխավոր խմբագիր, 1991 թ.՝ տնօրեն: 2000 թվականից առ այսօր ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի «Գիտություն» հրատարակչական-արտադրական պետական փակ բաժնետիրական ընկերության գլխավոր տնօրենն է: 2002–2005 թթ. համատեղության կարգով ղեկավարել է նաև Ռուս-հայկական (Սլավոնական) համալսարանի հրատարակչությունը:

Ծանրակշիռ է Վ. Հովակիմյանի վաստակն ակադեմիական գրահրատարակչական ոլորտի զարգացման գործում: Ավելի քան երեսուն տարի ղեկավարելով համակարգի կարևոր օղակներից մեկը՝ անցումային տարիներին նա կարողացավ պահպանել հրատարակչության բնականոն աշխատանքները: Ակադեմիական մականիշով լույս տեսած հազարավոր գիտական աշխատությունները և հանդեսները լուրջ ներդրում են գիտության մեջ: Դրանցից լավագույններն արժանացել են ՀՀ նախագահի, ՀՀ մշակույթի նախարարության, ԱՊՀ երկրների գիտությունների ակադեմիաների միջազգային ասոցիացիայի մրցանակներին ու դիպլոմներին:

Գնահատելի է նաև Վ. Հովակիմյանի ավանդը հայ դասականների երկերի ակադեմիական հրատարակչության ուղղությամբ: Նրա գործուն մասնակցությամբ ընթերցողի սեղանին են դրվել Հովհ. Թումանյանի, Դ. Վարուժանի, Սիամանթոյի, Ս. Շահազիզի, Լ. Շանթի, Ավ. Իսահակյանի երկերի լիակատար ժողովածուների ակադեմիական հրատարակչությունները:

2008 թ. ԳԱԱ նախագահության որոշմամբ համակարգի գրահրատարակչության ոլորտում կատարվեցին կառուցվածքային փոփոխություններ: Տարանջատ գործող հրատարակչությունը, ԳԱԱ գիտական հանդեսների և «Գիտություն» թերթի խմբագրությունները, տպարանը վերամիավորվեցին մեկ կառույցում: Հաշվի առնելով Վ. Հովակիմյանի մասնագիտական հմտություններն ու աշխատանքային հարուստ փորձը՝ նրան վստահվեց այս ոլորտի ընդհանուր ղեկավարումը:

Անվանի գրահրատարակիչն ԱՊՀ երկրների գիտությունների ակադեմիաների միջազգային ասոցիացիայի գրահրատարակչական խորհրդի, «Научная книга» հանդեսի միջազգային խմբագրական կոլեգիայի, Դ. Ս. Լիխաչովի անվան ամենամյա մրցանակներ շնորհող փորձագիտական հանձնաժողովի (Մոսկվա), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», «Բանբեր հայագիտության» հանդեսների խմբագրական խորհուրդների անդամ է:

Հայ գրատպության 500-ամյա հոբելյանի կապակցությամբ և գրահրատարակչության զարգացման գործում ներդրած ավանդի համար Վ. Հովակիմյանը ՀՀ նախագահի հրամանագրով 2012 թ. պարգևատրվել է «Մովսես Խորենացի» մեդալով: Ակադեմիական համակարգում արդյունավետ աշխատանքի և ծանրակշիռ վաստակի համար պարգևատրվել է ՀՀ ԳԱԱ նախագահության «Վաստակագրերով»:

Վ. Հովակիմյանին բնորոշ են կազմակերպչական եռանդը, սկզբունքայնությունը և համեստությունը: Նա հիրավի վայելում է կոլեկտիվի անկեղծ սերն ու հարգանքը, որոնք նրա՝ որպես ղեկավարի երկարակեցության գրավականն են:

Մեր գործընկերոջը մաղթում ենք քաջառողջություն, երկար ու երջանիկ կյանք և աշխատանքային հաջողություններ գրահրատարակչական գործունեության ասպարեզում:

ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ – բ. գ. դ., ՊԲՀ-ի գլխավոր խմբագիր: Գիտական հետաքրքրությունները՝ XX դարակգբի առաջին քառորդի հայ իրականության հարցեր, Հայկական հարց և Հայոց ցեղասպանություն, հայ-ռուս պատմագրական կապեր: Հեղինակ է 21 մենագրության ու ժողովածուի, ավելի քան 230 հոդվածների ու հրապարակումների: patmhandes@rambler.ru

ՎԱՀԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ – Հրատարակիչների ազգային ասոցիացիայի հիմնադիր-գործադիր տնօրեն, «Հայաստանի գրքերը տպագրության մեջ», «Հեղինակային իրավունք» հանդեսների համահիմնադիր-խմբագիր, գրքի և գրահրատարակության ու պատմությանը նվիրված տասնյակ հրատարակությունների և ուսումնասիրությունների հեղինակ, խմբագիր: armnpa@gmail.com